

TĖVIŠKĖS AIDAI

**Rašo J.E. Telšių
Vysk. A. Vaičius**

Nemakščių bažnyčios statyba vyksta. Aš pasirūpinau, kad būtų nuvežtos dvi didelės mašinos lentų, esu jau nupirkęs bažnyčios stogui geros cinkuotos skardos. Klebonas privežė akmenų bažnyčios sienoms. Kaltinėnų klebonas perleido gerus mūrininkus, kurie mūrįjo Kaltinėnų bažnyčios sienas. Atrodo, kad darbai turėtų greičiau pajudėti. Artimiausiu laiku nuvyksiu ir vietoje pažitirsiu.

Birželio 23 d. įvyks Rainių koplyčios pašventinimas. Pakviečiau Kardinolą ir Vyskupus. Bus didelė šventė su eiseną iš Telšių į Rainius, pro kalėjimą, kapines, į nukankinimo vietą - prie koplyčios, kur koncelebruosime šv. Mišias. Tiek daug vyksta įvairiausių renginių, kad sunku suspėti, nebėra laiko nė atsikvėpti.

Rašau Jums, grįžęs iš katedros po pamaldų. Šiandien Šeštines. Buvo labai gražus oras, jau ima viskas žaliuoti, pražudo vyšnios. Telaimina Jus Dievas, tegloboja Dievo Motinė! Mes visi liekame Jums labai dėkingi.

Jūsų

Vysk. Antanas Vaičius

Nr 22 (1759) 1991 m. birželio mėn. 11 d. XXXVI METAI Melbourne

Didžiojo Gedimino epocha

Skeptikai pirmiausia žvelgia į praeities klaidas. Tačiau praeitis yra ir didžiulių išmėginimų, kovų, aukų, susitelkimo vardan tautos ir valstybės metas.

Lietuvių kova prieš vokiečių feodalų, Kryžiuočių ordino agresiją - mums svarbi epocha, ir ypač reikšmingas Gedimino valdymas (1316-41 m.).

Gedimino vyriausybė ekonomine ir politine prasme sustiprino Lietuvos valstybę, kuri tapo Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste. Jos sostinė Vilnius iškilo tarptautinėje arenoje. Gedimino sūnūs ir anūikai tęsė kovą už Lietuvos egzistenciją. XV a. pab. - XVI a. pr. Gediminaičių Jogailaičių dinastijos valdė Lietuvos Didžiąja Kunigaikštystę, Lenkijos, Cekijos, Vengrijos karalystes, Europos teritoriją tarp Baltijos, Juodosios ir Adrijos jūrų.

Gedimino humaniškumas, religinė tolerancija, mintys apie žmonių ir tautų bendravimą reprezentuoja baltų kultūrą, jos gilų humanizmą. Tai labai prasminga mūsų dienoms.

Dar valdant broliui Vytenii, Gediminas iškyla kaip kovos prieš Kryžiuočių ordino organizatorius pietvakarių Lietuvoje - 1305 m. Gedimino piliis Zemaityje, Jūros upės krante, atremia Ordino puolimą.

Sutriuškines Kryžiuočių ordina 1320 m. Medininkų mūšyje, vėliau apgynęs Vaikių, Raseinių, Ariogalos, Pieštės ir kitas apylinkes, net perėjęs į Ordino valdų kontrapuolimą. Didysis kunigaikštis Gediminas pradėjo tarptautinę diplomatinę kovą.

1322-24 m. Gedimino vyriausybės tarptautiniuose pareiškimuose kaltinami kryžiuočiai („Jie ir žemes paverčia tyrais, tačiau sako, jog tai daro dėl to, kad nori apginti krikščionis“), argumentuojama teisė priešintis grobikui („Mes su krikščionimis kariaujame, kad pasipriešintume mums daromoms skriaudoms, kaip tai daro krikščionių karaliai“). Platų tarptautinį atgarsį turėjo laiška popiežiui, žymiausiems Europos miestams, vienuolijoms, „kiekvienam geros valios žmogui“. Lietuva sugebėjo pirmą kartą taip plačiai sukompromituoti agresyvų Kryžiuočių ordina Vakarų Europoje, pakirsti jo ideologines šaknis. Kalbėdamas apie krikštą. Gediminas siekė popiežiaus tarpininkavimo ir taikos su Ordinu.

Gediminas buvo lietuviškų tradicijų tęsėjas - „Lietuvos karalius, jo vaikai ir visi jo bajorai atliko savo šventas apeigas“. Gediminas siekė vienyti baltus. Jis stengėsi atkovoti

iš Ordino baltų žemes, visų pirma Ziemgalą ir Selą, Mežuotnės ir Daugpilio piliis. Ir pavergtieji prūsai norėjo, kad Gedimino Lietuva būtų sąjungininkė kovai prieš Ordina.

Lietuvos valdovas lietuvių tikėjimą tarptautiniuose santykiuose iškėlė greta krikščionių katalikybės ir stačiatikybės. Gediminas „krikščionims leidžia savo dievus garbinti pagal savo papročius, rusams pagal savo papročius...“, o mes garbiname dievą pagal savo apeigas, ir visi turime vieną dievą“. Gedimino valstybėje jau buvo įvairios tautos ir religijos, ir visas valdovas toleravo.

Suartėjusi su Lenkija, Vengrija, Kurija ir taip sustiprinsi savo pozicijas vakaruose, Gedimino vyriausybė sugebėjo subtiliai apčiuopti situaciją Rytų Europoje, Aukso Ordos padėties susikomplicavimą tarptautiniuose santykiuose su Iranu ir suduoti Ordai smūgį. Apie 1325 m. Gediminas išstūmė totorius iš padnieprės Kijevo regione. Kijeve buvo pasodintas Gedimino vietininkas, jo „brolis“ (greičiausiai pusbrolis) Algimantas Teodoras. Lietuva plačiai priėjo prie pietinių tarptautinės prekybos kelių.

Gedimino Lietuvai vėl tapo pavaldus Smolenskas. Jos įtakoje atsidarė Pskovas, Didysis Naugardas. Pastarojo žemės, svarbios strateginiu požiūriu, perėjo į Gedimino sūnaus Narimanto valdžią (1333 m.). Tuomet Lietuva, vesdama plačią tarptautinę kovą prieš Aukso Ordą, galėjo kontroliuoti visą Ordino ekonominį ir politinį užnugarį nuo Nevos iki Dnepro vidupio, sudaryti gily gynybinį placdarmą Rytų Europoje kovai prieš Ordina vakaruose.

Besijungiančioms prie LDK slavų žemėms susidarė didesnis saugumo nuo totorių Aukso Ordos garantas.

Kovodama dviem frontais prieš

Aukso Ordą ir Kryžiuočių ordina. Gedimino Lietuva atkakliai gynėsi nuo agresijos iš vakarų. To meto heroiką charakterizuoja ir narsieji Pilenai.

Atkakliai kovota žemiau Dubysos žiočių prie Veliuonos, abipus kurios Ordinas ir jo talkininkai statė Marienburgo, paskui Bajerburgo piliis. 1337 m. Vokietijos imperatorius vėl dovanojo Ordinui Lietuvą, ir užkariauto krašto naujajai sostine turėjo tapti Bajerburgas. Tereikėjo tik čia įsitvirtinti. Gediminas su didele Lietuvos kariuomene puolė Bajerburgą. Kovos eiga nepakankamai aiški, bet ši Ordino piliis ties Veliuona buvo likviduota. Gedimino Lietuva atrėmė Ordino spaudimą.

Gynybinę kovą dar tęsė kelios kartos, vadovaujamos Gediminaičių - Gedimino sūnų ir anūku.

Šie keli posmai primena epochos sudėtingumą ir kovos mastą. Ne visi šio laikmečio įvykiai yra aiškūs. Neaiškios ir Gedimino mirties aplinkybės. Pastaruoju metu skleidžiama versija apie Gedimino nuuodijimą (A. Nikžentaitis, E. Gudavičius). Kaip matyti iš anglų istoriko S. Rowello (1989 m.) darbų, ši versija nepagrįsta, sukurta nekritiškai panaudojus čekų kronikas, kuriose kalbama apie Haličo-Voluinės kunigaikščio Boleslovo-Jurijaus II nuuodijimą.

Atgimusi Lietuva, atlaikiusi priešišku jėgų spaudimą, šiemet mini 650-ąsias Gedimino mirties metines. Reikia, kad mūsų žmonės, ypač jaunimas, giliau pažintų tautos istoriją, amžinus doros idealus, gautų jėgų, įveikti šių dienų sunkumus, prisidėtų prie istorinio ir kultūrinio palikimo globos, pirmiausia savo apylinkėse.

Bus tvarkoma Vilniaus pilių nacionalinio parko teritorija ir joje esantis Gedimino kapo kalnas. Verkių parkas, išryškintan neseniai

Spaudos agentūros

informuoja, kad sekmadienio vakare Vilniaus miesto centre apsiplies benzinu savo padegė dvidešimties metų jaunuolis Rolandas Valavičius. Šio tragiško veiksmo priežastys nėra žinomos. Labai smarkiai apdeges Rolandas Valavičius buvo tuoj nuvežtas į ligoninę, nėra žinių apie jo būklę, ar jaunuolio gyvybę galės būti išgelbėta. Spaudos agentūros primena, kad kitas lietuvis pats save padegė lygiai prieš vienerius metus, balandžio mėnesį Maskvos miesto centre, protestuodamas prieš smurtišką Kremliaus politiką Lietuvos atžvilgiu.

atidengtos, galbūt Lizdeiką menančios, hipotetinės šventovės liekanos, Senujų ir Naujųjų Trakų piliavietės. Veliuonies piliakalniai. Veliuonies inicijavo paminklas Gediminui iškilęs Veliuonoje. O prie Veliuonos, lankojties Pilaitem, kur vyko minėtos ypač atkaklios Gedimino kovos, Lietuvos žmonės iš visų kraštų galėtų atvežti po saujele žemės, ir ši supilta kalvelė simbolizuotų istorines tautos kovas už laisvę. Metines nori paminėti ir žemaičių Medvėgalis.

Lietuvos istorijos draugija ir kiti organizuoja mokslinę konferenciją, Istorijos ir etnografijos muziejuje vyks Gedimino laikų paroda. Sodinsime giraitę šį pavasarį prie Senujų Trakų, orudenį - Vilniuje. Rugsėjo 28 Vilniuje numatomos paminklo Gediminui pamatinio akmenų padėjimo, pagrindinės metų iškilmės. Jose dalyvaus folkloro ir profesionaliosios muzikos atlikėjai. Į visus Gedimino metų darbus turį atkreipti dėmesį ir valstybinės įstaigos, ir visuomenė. Kviečiame visus pamąstyti ir prisidėti.

Romas Butūra
(„Lietuvos Aidas“ Nr. 082)

Susipažinkime su draugiška Islandija

IVYKIAI

Lydveldid Island - taip savo kraštą vadina islandai. Islandija - tai vulkaninė sala, kuri randasi šiaurės Atlanto vandenyne į vakarus nuo Europos. Pagal dydį antroji Europoje - kurios plotas 102,829 kv. kilometrai, o jūros pakrantės apie 6,000 km. Ji nuo Grenlandijos už 287 km., Skotijos apie 800 km. ir Norvegijos net apie 1,000 km. Krašto dalis centre apytuštė. Islandija vos didesnę už Portugaliją - 91,500 km., Vengriją - 93,000 kv. km., Čekoslovakiją - 128,000 kv. km. 1989 m. daviniais Islandijoje gyvena apie 246,000 gyventojų, net viršija gyventojų skaičiumi - Andorą, Liechtenstein, Monaco, Vatikaną (mažiau nei Kaune). Gyventojai islandai - danų, norvegų, vikingų (normanų), vokiečių kilmės. Islandija yra respublika, sostinė Reykjavik - apie 100,000 islandų. Jos valiuta - Islandijos krona = 100 aurars. Ekonomija - žemdirbystės kraštas, bet neturi žinomų žemės turty. Pagrindinės krašto pajamos iš žvejybos, konservuotų žuvų, auginia avis, galvijus. Hydro-elektrinės jėgainės varomos karštu salos vandeniu. Exportuoja šviežią ir konservuotą žuvi, aluminijaus produktus ir tekstilę (vilnos gaminius). Importuoja anglis, industrijos gaminius, maistą iš USA, Anglijos, Rytų Vokietijos ir Sovietų Sąjungos.

Gulfo srovė šildo Islandiją ir klimatas nėra toks šaltas. Bet pats kraštas pasižymi staigiais skirtingumais ir kraštutinumais. Simtai vulkanų sužalojo ir išdarrė krašto žemės paviršius su krateriais, sutirštėjusios lavos uolomis ir pilko bazalto plotais. Vėjų išpustyta žemė, beveik be medžių, tik kur ne kur likę tankumynai išlaikę šiaurės audras. Maždaug 1/8 viso krašto padengtas ištisais ledynais. Aukščiausias vulkanas - Mt. Hekla 1,446 metrų aukščio apsuptas ledyno Vatnajokull. Nuo 1104 m. Mt. Hekla buvo išsiveržusi 15 kartų su galinga jėga. Islandija gausi ne tik vulkanais, bet ir geizeriais (krašto vandens vermsės trykštancios į erdvę), karštais šaltiniais, gazo ir garų versemėmis. Versmingiausias geizeris - Deildartunguhyer išmeta 200 litrų karšto vandens kas sekundę. Islandai naudoja karštą vandenį ir garus iš geizerių ir karštų šaltinių - namų šildymui, laukė įrengtiems plaukimo baseinams, net ir tropikinių vaisių auginimui šiltnamiuose. Iki šiol tik dalis geoterminės energijos tėra panaudota. Per trumpą Islandijos vasarą krašto aplinka sušvelnėja pasirodžius trapiems žalumynams ir pražydus laukinėms gėlėms. Svarus oras perpildytas čiulbesių stebėtina daugybė įvairių paukščių. Ledynų srovių kriokliai perpildyti lašais,

Islandijos generalinė konsulė Los Angeles Halla Linker kalba Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjime. Islandija pirmoji pripažino Lietuvą de facto.
Nuotr. Eivido M. Cicėno

upetakiais ir įvairiomis žuvimis. Bet laike ilgos žiemos sniegas uždengia salą užblokuodamas krašto vidų ir užpildamas kraterius išsekusių neveikiančių vulkanų. Laike metų klimatas nuolat keičiasi - nuo dangaus mėlynių ir spindinčios saulės, ir nė pajusi, kai vėl kaukiančios pūgos atpučia sniego pūsnės ir šaldančius lietus. Islandija tai vieną iš tų pasaulio kraštų, kur gyvenimas nėra lengvas. Bet virš 1,000 metų sala buvo nuolat apgyvendinta, o paskutiniame šimtmety Islandija išsivystė į klestantį, turtingą kraštą mažų tautų tarpe.

Pirmieji naujakuriai buvo - airių vienuočiai aštunto šimtmečio pradžioje. Devintam ir dešimtam šimtmetį vikingai (normanų kilmės) pasiekė Islandiją su savo skotų ir airių kilmės žmonomis. Islandijos kalba pagrįsta sena Norse kilme, kurios literatūra turtinga apie vikingų-normanų herojus Islandijoje. Nuo 1262 m. Norvegija valdė Islandiją, o nuo 1380 m. ji liko Danijos valdžioje. Islandai atgavo savivaldą ir nepriklausomybę tik 1944 metais. Islandijos centras beveik neapgyvendintas, tik pajūrių krantinės ir pakrastių fiordų ir upių tekmių. Pusė krašto gyventojų - Reykjavik sostinėje apie 100,000. Istorikai - Islandija yra sena tauta, geologiškai - jaunas kraštas. Althing - Islandijos Parlamentas buvo įkurtas jau 930 m. A.D. tuo tapdamas modernišką pasaulio seniausiu parlamentu, kurio buveinė buvo Thingvellir - plačiame slėny apsuptyme kalnais į rytus nuo Reikjavik. Su nuolatinu

žemės paviršiaus vulkaniško judėjimo kapitaliojimosi Islandijoje iškyta salos iš jūros dugno. Paskutinė nauja vulkaninė sala Surtsey pietų pakrašty 1963 m. išliko po 3 1/2 metų nuolatinio formavimosi pločiu 2.8 kv. km. pakildama nuo jūros dugno 289 metrus ir 171 m. virš jūros lygio. 1973 m. Islandijos turtingas žvejybos uostas prie Heimaey - vienintelė apgyventa Westmanns grupės sala staiga užlieta Helgafell buvusio neaktyvaus vulkano. Islandai išvalę salą nuo griuvėsių vėl grįžo į Heimaey. Islandijos nuolatinė drama yra grasinama, ugnies dievaicio' aktyvumu, taip kaip 'Poetic Edda' išpranašavo.

(Laisvai verta iš Lionel Grigson aprašymo.)

Vanda Narušienė

Lietuva ir visas pasaulis sužavėtas Islandijos Parlamento istorišką pripažinimu - Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės Atstatymu, paskelbtos demokratiškai išrinktos Lietuvos valdžios - 11 kovo, 1990. Lietuviai Tėvyneje ir išeivijoje reiškia Islandijai gilią padėką.

Londono Tarptautinis

Strategijos Studijų Institutas įspėja, kad Vakariai būtų atsargūs su paramos teikimu Gorbačioviui, nes jis nei praeityj, nei dabar, nei greičiausiai ir ateityj yra pasiruošęs vesti savo kraštą į laisvos rinkos sistemą ir tikrą demokratiją. Gi Lietuvos vyriausybė ruošia laiškus Vakarų vyriausybėm, kuriuose buvo įspėjama, kad bet kokia parama S. Sąjungai turėtų būti duodama su sąlyga, kad ji atitrauks savo specialius dalinius iš Pabaltijo, atdarys Pabaltijo valstybių sienas į laisvą pasaulį bei leis kontroliuoti valstybių sienas patiems pabaltiečiams ir pradės rimtas derybas su Lietuva, Latvija ir Estija dėl jų nepriklausomybės atstatymo.

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

S. Amerikoje lankosi trys sovietų pareigūnai: G. Yavlinski, Vladimir Shcherbekov ir Gorbačiovo padėjėjas Yevgeny Primakov. Igalioji Gorbačiovo ir Jelcino, jie siekia įtikinti amerikiečių politikus, kad S. Sąjungai būtinai reikia skubios ekonominės pagalbos. Kadangi Vašingtonas yra linkęs teikti paramą tik po ginklų apribojimo sutarties užbaigimo, sustabdymo jėgos vartojimo Pabaltij ir konkrečių reformų pradėjimo. Maskvos svečiai kartu su Harvard universiteto ekonomijos prof. Jeffrey Sachs ruošia tų ekonominių reformų planą. Pagal tos grupės apskaičiavimus, reikėtų Sovietų Sąjungai duoti po 30 milijonų dolerių per metus iki 1995. Kiti galvoja, kad to neužtektų, kad sovietų imperijos išgelbėjimui reikėtų dvigubos 600 milijardų dolerių sumos.

Oficialų masinės pagalbos prašymą Gorbačiovas planuoja padaryti per 7-nių „turtinųjų“ valstybių galvų suvažiavimą Londone liepos mėnesį. Tik nežinia, ar sovietų prezidentas gaus pakvietimą į jį.

Iš Sovietų KP išstojo veik 2 milijonai narių, bet vis jų lieka 16 milijonų. Iki šiol ji yra vienintelė gerai organizuota partija su nemažai turto. Jos nariai tebesėdi aukštoje valdžios vietose. Sunku tikėtis, kad S. Sąjunga galėtų įvesti demokratine santvarką ir laisvą rinką, kol ši partija nesuskils ar nebus išardyta. Pirmas skilimo ženklas, tai partijos narių nuomonių pasidalinimas į tuos, kurie nori reformų ir tuos, kurie siekia išlaikyti stalinistinę KP dominaciją.

Pasirodo, kad, tarp Vašingtono ir Teherano buvo vedamos derybos prieš išrinkimą Reagano Amerikos prezidentu. Irano valdžia priėmusi CIA pasiūlymą nutęsti amerikiečių belaisvių paleidimą iki kol Reagans perims prezidento pareigas. Už tai Iranas gavo gera kiekį ginklų. Tie slapti pasitarimai vykę Paryžiuje.

S. Amerikos senate buvo iškeltas Lietuvos bei Pabaltijo klausimas, kai ten buvo svarstomas 15 milijardų dolerių paskolos teikimas Maskvai. Nutarta su šia paskola palaukti, kol pasikeis sovietų elgesys Pabaltijo atžvilgiu ir kol bus užbaigta ginklų apribojimo sutartis tarp USA ir USSR.

Estijos vyriausybė paskelbė, kad ji priima sovietų ištvojimo iš Sąjungos planą, pagal kurį išeinančiai respublikai reiktų atsilgyinti už Sąjungos jį padarytas investicijas ir apmokėti procentalią dalį S. Sąjungos užsienio skolų. Tai galėtų būti apie vienas milijardas dolerių, kuriuos Estija yra pasiruošęs užmokėti už nepriklausomybę. Bet čia estų už r.ministeris Meri priduria, kad kompensacijų dydį turi nustatyti objektyvus tarptautinis tribunolas, kuris ko gero rastų, kad ne Talinas, bet Maskva turėtų mokėti už padarytus nuostolius Estijai. Estų diplomatų taktika yra gana skirtinga nuo lietuvių: jie tyliai įveda reformas pagal savo nuožirą, bet vengia išprovokuoti Maskvą viešais pareiškimais. Taip Estija išvengė blokados, specialių dalinių represijos, ir estų jaunuolių nebegauda karinė policija. Estai sako, jie tiki išsiderėti nepriklausomybę prieš pabaigą šių metų.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mielažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

UŽTEKTŲ MASKVAI GUDRAUTI

Gegužės 25 d. vėl posėdžiavo visas 8 valandas Gorbačiovas su Jelcinu. Abu bandė susitarti dėl vadinamos Laisvų Valstybių Unijos sutarties. Atrodo, kad pasitarimai nebuvo lengvi. Visgi einama prie nuomonių išlyginimo, ir sutartis galėtų būti paskelbta ateinančių mėnesį. Bet per minėtą susitikimą Jelcinas paklausė Gorbačiovo, kaip ten yra su sovietų specialiųjų dalinių Pabaltijo valstybių pasienių kontrolės centrų užpuolinėjimais. Sovietų prezidento atsakymas buvo, kad nei jis, nei jo vidaus reikalų ministeris nebuvo davę įsakymo tiem puolimam, kad Gorbačioviui atrodo, kad tai esanti vietinių sovietų dalinių iniciatyva. Tai visiškai tie patys žodžiai pasakyti po Vilniaus ir Rygos žudynių, kurių kaltininkus Kremlius vada žadėjo surasti ir nubausti. Iki šiol pažadai liko pažadais: nieko neištirta, niekas nenubaustas.

Kyla įtarimas, kad prezidentas Gorbačiovas arba meluoja arba jis ir jo vidaus reikalų ministeris nesugeba sutvarkyti savo dalinių. Vienu ir antru atveju sovietų prezidento paaiškinimai neprisideda prie problemos išsprendimo, o svarbiausia, jie kenkia ne vien Lietuvai, bet ir pačiai Sovietų Sąjungai, kuri dėl tokių neįsprovokuotų sąjungos dalinių išsišokimų ir dėl pačio Kremliaus vado naivių pasiaiškinių gali nukentėti daugiau negu centrinės valdžios viršūnės išvaizduoja.

Vakarai stebi įvykius Pabaltijy ir

Rašo Dr. Jonas Kunca

visoj Sąjungoj. Jie taip pat atydziai klausosi ir vyriausio sovietų vado pareiškimų. Cia minetas Gorbačiovo antras pasiaiškinimas dėl jėgos vartojimo Pabaltijje itkina Vakarus, kad pasitikėti Kremliaus žodžiais negalima. Kad reikia konkrečių veiksmų, kurie įrodytų Maskvos rimtą nusistatymą eiti prie demokratišnių ir ekonominių reformų prieš bet kokį Vakarų nutarimą pradėti rimtos pagalbos teikimą S. Sąjungai. O be masinės kapitalistų ekonominės pagalbos. S. Sąjunga su jos vadais pasmerkti neišvengiamai katastrofai. Sąjungai, ar unijai, reikia vien pradžiai virš 30 milijardų dolerių: 10 milijardų tvirto rublio įvedimui, 10 milijardų trūkstantų prekių importavimui ir 10 mil. susisiekimo priemonių sumoderninimui. Vėliau, mažiausiai laikė 5 metų, reiktų po 30 milijardų metinės paramos. Užsienio ekonomistai skaičiuoja, kad iš vis S. Sąjungai tektų duoti 600 milijardų dolerių, ir tada dar nebūtų reformų pasisekimo užtikrinimo.

Kaip gali Kremlius tikėtis, kad Vakarai atskubės su tiek milijardų, kai pasaulis mato Maskvos politikos sunkumą ir melagingumą? „Pravdos“ grasinimai čia nepadės! Reikia baigti nerimtą imperialistinį žaidimą. Vien atitraukimas tų specialiųjų dalinių, apie kurių veiksmus Gorbačiovas pretenduoja nieko nežinąs, iš Vilniaus televizijos

bokšto ir kitų pastatų, parodytų sovietų geros valios pradžia. Toks atitraukimas Maskvai nieko nekainuotų. Demokratiniai Rusų Federacijos prezidento rinkimai, unijos sutarties skubus pasirašymas ir rimtos derybos su Lietuva, Latvija ir Estija dėl ekonominių, o po to ir dėl politinių klausimų, tai žingsniai, kurie itikintų Vakarus, kad Kremlium jau galima pradėti pasitikėti, kad reformos nustojo buvusi žodinė propaganda ir kad yra verta padėti S. Sąjungai atsistoti ant kojų ir grįžti į demokratišnių, civilizuoatų valstybių šeimą.

Būtų didžiulė klaida skubėti su pilnu maišu milijardų prieš Maskvai įrodant, kad ji nuoširdžiai pradeda atstatyti naują uniją ir naują Rusiją. Vakariečių delsimas teikti besąlyginę pagalbą prieš tikrų reformų vykdymą, yra sveikintinas, nes tai vienintelis kelias padėti į vargą pakliuvusiom sovietų tautom. Tikėkim, kad Vakarai ir toliau laikysis šio politinio realizmo.

Tik jiem reiktų Kremliui aiškiai pasakyti, ko jie iš jo laukia prieš pasirašant čekį. Gorbačiovas su Jelcinu gali atitraukti juodkepurius iš Pabaltijo, gali pradėti su pabaltiečiais rimtas derybas ir taip pat gali įteikti savo ateities reformų vykdymo planą. Ne Vakaram, bet Maskvai priklauso padaryti pirmąjį žingsnį, be kurio reformos nebus įmanomos. Visokiom, kartais labai pigiom gudrybėm, nebėra daugiau laikol

Kreipimasis į Lietuvos žmones

Lietuvos reli ginių bendruomenių ir tautinių mažumų iniciatyva, gegužės 19-26 dienomis Lietuvoje vyko maldos ir pasninko savaitė už laisvę, taiką ir dvasinį atsinaujinimą. Religinų bendruomenių ir tautinių mažumų atstovai kreipimesi į Lietuvos žmones visus kviečia vienyti jėgas ir pastangas vardan Lietuvos nepriklausomybės, teisingumo, tautos aukštos dorovės ir kultūros, visų tikybių išpažinėjus ir lietuviams prijauniančius geros valios žmones ragina lemtingomis Lietuvai dienomis, krikščioniškų konfesijų solidarumo pavyzdžiu, įsijungti į maldos ir pasninko savaitę gegužės 19-26 dienomis, už laisvę, taiką ir dvasinį atsinaujinimą. Maldos ir pasninko savaitės rengėjai kreipimesi į Lietuvos žmones rašo: Remdamiesi tolerancijos tradicija, siekdami religinės ir tautinės santarvės Lietuvoje, kreipiamės į jus - visų tikėjimų ir tautybių gyventojus, nesibaigiančios agresijos prieš mus akiivaizdoje, tebesant užimtom svarbiom respublikos įstaigom, tebetrunkant grėsmei dėl mūsų ateities. Kviečiame laikytis tarpusavio susiklausymo, sutarimo bei pagarbos kitų įsitikinimų žmonėm, remti teisėtai išrinktos Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės pastangas įtvirtinti nepriklausomą, demokratinę Lietuvos valstybę, pagrįstą visų jos piliečių lygybe prieš įstatymus.

Šį kreipimąsi, tarp kitų pasirašė Panevėžio vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Juozas Preikšas, Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupas Christostomas, evangelikų liuteronų, reformatų ir baptistų atstovai, kunigas Vaclovas Aiulius, Lietuvos švietimo ir kultūros ministras Kuolys, Vilniaus universiteto rektorius Pavilionis, Lietuvos katalikų mokslo akademijos ir tautybių departamento įgalioti asmenys

Kaip iš Vilkaviškio vyskupijos mums pranešė vyskupas Zemaitis, mirė buvęs Pakuonio klebonas kunigas Vytautas Tėvelis, išgyvenęs beveik 76 metus, iš kurių kone 49 metus išbuvo kunigu. Mūsų turimais duomenimis tai jau antrasis šiemet Vilkaviškio vyskupijoje ir 11-asis Lietuvoje miręs kunigas.

savo veiksmus ir priderinti juos prie Lietuvos pareikalavimų.

Todėl svarbu yra pastiprinti ir jaunimo veiklą, ją suderinti. To kaip tik ir sieks VII PLJ kongresas. Ir kad tikslas būtų atsiektas, labai svarbu, kad tas kongresas gerai pavyktų. O tai labai daug priklausys nuo visos Lietuvos visuomenės prisidėjimo ir paramos. Gausus dalyvavimas kongrese, visuose jo parengimuose, ekskursijose, sudarys reikiamą atmosferą, atitinkamą aplinką, kurioje jaunimas pajus, kad jo veikla rūpi visiems, kad lietuvių visuomenė jo domisi. Jaunimas neturi jaustis vienišas, izoliuotas ar ignoruotas, nors jo veikla turi būti laisva ir savarankiška. Todėl mes laukiame gausaus tautiečių dalyvavimo ir kviečiame jau pradėti planuoti kelionę į Pietų Ameriką šių metų pabaigoje.

Algimantas Rastauskas
Buenos Aires, Argentina

VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas ir dabartinė Lietuvos padėtis

Visus mus supurtė brutalūs Sovietų Sąjungos kariuomenės veiksmai Lietuvoje, ypač per „Raudonąjį sekmadienį“ t.y. 13-tą. Apstulbę, klausėme žinių, žūrėjome vaizdus televizijoje ir nuotraukas laikraščiuose. Nesuprantama, kodėl grįžtama prie tokio neapsakomo žiaurumo, brutalumo. Žuvusiųjų nuotraukos Lietuvos spaudoje primena 1941 Lietuvos kankinių Rainių miškelio vaizdus. Istorija kartojasi? Visi žinojome, kad kelias į visišką nepriklausomybę bus sunkus, bet nelaukėme tokio žiauraus užpuolimo. Ypač mus jaudina mūsų bejėgiškumas. Ką galėjome daryti? Kaip galėjome priešintis, apginti Lietuvos žmonių gyvybes? Beviltiška, skaudi padėtis.

Mūsų organizacijos tuojau atsiliepė. Gavome nurodymus, patarimus, kaip reikšti mūsų protestą prieš tokius žiaurumus. Pirmiausia jaunimas iš PLJ sąjungos, tuojau ir čionykštė ALOS taryba iš PLB pirmininko dr. V. Bieliausko.

Cia noriu pabrėžti ypač mūsų jaunimo jautrumo ir greitos veiklos svarbumą. Dar prieš gaunant bet kokį patarimą ar nurodymą, kai tik pasidarė aišku, kas vyksta Vilniuje, kai desantininkai pradėję siausti, Argentinos Lietuvių jaunimo sąjunga sausio 11 suruošė manifestaciją prie Sovietų Sąjungos ambasados Buenos Aires miesto centre, įteikdama peticiją ir per ilgą pasikalbėjimą su vicekonsulu ir ambasados patarėjais išreiškė savo protestą dėl vartojamos jėgos, dėl kariuomenės brutalaus elgesio. Manifestacija buvo pakartota ir po

„raudonojo sekmadienio“, sausio 14 ir 15. Buvo kas jaunimui padeda; pranešinėjo žinių agentūrai ir prisidėjo prie manifestacijos. Tai buvo spontaniškas reagavimas, natūralus pasipiktinimo ir protesto išreiškimas. Šio protesto atgarsiai pasirodė ir Argentinos spaudoje.

Ar toks jaunimo reagavimas yra savaime suprantamas dalykas? Ne, nevisiškai. Nors jaunimas aplamai yra jautresnis už vyresnius, jau gyvenimo truputį užkietintus žmones, jo jausmai visgi turi būti kieno nors tinkamai paruošti ir orientuoti. Kad jaunimas taip staiga atsiliepė ir pajautė tuo žiaurais įvykius Lietuvoje, rodo, kad jis buvo tam atidus, kad sekė Lietuvos įvykių raidą, kad turėjo supratimą, kas ten dedasi ir ką tie įvykiai reiškia. Nepaisant, kad kai kurie yra jau mišrių šeimų, kad daugelis nekalba lituviškai. Štai kada pasirodė Vasario 16 gimnazijos, lankymosi Lietuvoje, jaunimo kongresų reikšmė, jų rezultati. Ruošimasis kongresam, ypač atstovų pasiruošimas, daug prisidėjo prie mūsų jaunimo tautinių jausmų suformavimo, jo tikslaus orientavimo. Šiuo tvirtinimu nenoriu sumažinti mūsų tradicinių draugijų ar organizacijų svarbos. Ne, jokių būdu. Jos duoda visai mūsų veiklai pradžia ir pagrindą. Vaikai nuo mažens pradeda jose girdėti lituvišką muziką, dainą, pradeda šokti tautinius šokius. Šeimų laikysena tautiniu atžvilgiu, ypač mišrių šeimų, yra savaime be galo svarbi. Jau pats vaikų vedimas į lituvišką draugiją ar organizaciją yra svarbus. Tačiau matome, kad

tam viskam reikia duoti prasmę, sužadinti dėmesį ir plėsti jaunimo pažiūrų ir samprotavimo akiratį. Čia ir pasirodo visa lietuvių jaunimo sąjungos svarba. Ypač šiuo metu mūsų kolonijų veikla negali ribotis tik tautiniais šokiais, eilėrašciais ir dainelėmis, nekalbant apie vakarienes ir šokius ar kitokias puotas. Lietuvių tauta lemtingoje kovoje grumiasi dėl savo būvio. Kaip mes prie tos kovos prisidėsime, kaip tautai padėsime, priklausom ir nuo mūsų jaunimo apsisprendimo, nes jaunimas yra ne tik mūsų veiklos ir gyvavimo ateitis, jis yra reikalingas jau dabar, kad atnaujintų ir pagyvintų mūsų veiksmus, duotų jiems daugiau energingumo ir įvairumo.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga ne tik koordinuoja bendrą jaunimo veiklą. Ji duoda jai kitokią prasmę, kitokį atspalvį, kurio pavienios organizacijos neduoda, nes jos užsiima daugiau savo specifine veikla.

Taigi šių dienų padėtis Lietuvoje atkreipė visų mūsų dėmesį, nustelbė kitus reikalus, sukaupe visus mūsų mintis ir pastangas; galvojame tik kaip galime geriau jai padėti.

O kaip galime šią padėtį suderinti su kita mūsų veikla? Nes mes, Pietų Amerikos lietuvių jaunimas ir visa visuomenė, rengiame VII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Turime rengti. Juk negali sustoti visa išeivijos lietuvių veikla. Atvirkščiai, dabartinė Lietuvos padėtis reikalauja iš mūsų daugiau paramos, visokeriopo prisidėjimo prie jos žygių savo laisvės kovoje. Tai reiškia, kad mes turime dar geriau susiorganizuoti, sutarti, suderinti

Tremties kelias

Laiko dulkes nužėrus

(Tęsins iš „TA“ Nr. 21)

Grįžom tik kervirtą dieną. Vaikai iki pat miško atbėgo pasitikti, laukdami kiškio pyrago. Sigitelė ir Marytė šokinėjo, o Kęstutis nėjo, o slinko, paėmė iš motino ryšulius, o jo pirmieji žodžiai: „Kur jūs taip ilgai buvot?“ Kai motina pradėjo rodyti, ką nupriko, Kęstutis liūdno akys sekė kiekvieną jos iš maišo ištrauktą daiktą. Padavus Sigitelėi ir Kęstučiui saldainiukus, Sigitelė vaikiškai džiaugėsi, o Kęstutis apatiškai paėmė ir nusigręžė. Man pasirodė, kad jo akyse ašaros žibėjo, o atsitokėjęs paklausė: „Ar duonos nebuvo?“ Jam duona buvo svajonių svajone, nuo pat pradžios tremties mėnesių.

Kęstutis lankė mokyklą, bet jam mokyti, ruošti pamokas namie nereikėjo, užteko mokykloje pasiklausyti, ką mokytoja dėsto, mokėjo už kitus geriau. Mokykloje nebuvo vadovėlių, rašto darbus rašė ant išplėštų knygų lapų. Būdamas 6-7 klasėje azartiškai pradėjo piešti. Piešė meniškai su gilia mintimi. Mokytojams reikėjo ką nupiešti, kreipdavosi į Kęstutį, reikėjo kam adresu ar plakato - tuoj į Kęstutį. Man dovanotą paveikslą laikau kaip brangią relikviją. Laikas nubtukino dažus, kaip ir Kęstučio talentą nusinešė mirtis. Daugelis mokytojų mokėsi institutuose neakivaizdiniu būdu. Jiems atsiųsdavo kontrolinius darbus. Kęstučiui duodavo vadovėlių ir Kęstutis, to dalyko nesimokė, pasiskaito vadovėlių, parašo darbą duota tema, mokytojas pasirašo ir išsiunčia į institutą. Ir gauna atsakymą su vertinimu, „atlično“. Mokytojai laikė jį genialiu jaunuoliu. Rusų kalbą per metus išmoko, rašė be klaidų, nebuvo to matematikos uždavinių, kurio neišspręstų. Turėjo fenomenalią atmintį, turbūt iš savo tėvų paveldėjęs protą ir išmintį.

O į mūsų duris vis ryškiau beldėsi bado šmėkla, kuri ypač lietė Kęstutį, jo ūgis buvo aukšto krepšininko, o korpusas nendrės. Mačiau motinos pastangas išlaikyti Kęstutį, Ji negailėjo ne tik daiktų, bet ir pati savęs, savo sveikatos.

Buvo pavasaris, pats polaidis, Starkienė įsikinkė į rogutes, ant jų uždėjo daiktus, kuriuos norėjo išsikeisti, ir išvažiavo maisto ieškoti. Palikau viena su vaikais, Kęstutis įsigilinęs piešia, mergaitės mokosi. Vakarop Kęstutis nuolat pakyla ir pro duris eina žiūrėti ar negrįžta mama, o jos kaip nėra taip nėra. Pagaliau Starkienė įvirsta į gryčią peršlapusi ir beveik tuščiomis rogutėmis, gal su puskibiriu bulvių. Kęstutis atsiklaupęs nuavė motinai batus ir žvelgė į rogutes, tikėdamasis duonos riekės, o jos nebuvo...

Sveikatos kaina muštasi dėl duonos kashnio... 1943 praleidė sunkią, pusbadžią žiemą, apsisprendė susikasti daržą, pasisodinti bulvių, pasisėti daržovių. Suradom negyvenamą lūšną su daržu. Susikrovėm daiktus ir kraustomės. Mes su Starkiene abi stumiam „telečką“, o Kęstutis neša nedidelį tėvo sakvoją. Jis eina ir svyruoja. Starkienė man sako: „Kęstutis nuo bulvių labai papilnėjo.“ Ji neįtaria ir aš nesuprantu, kad jis... sutinęs. Atėjęs prie pirkėlės jis neturėjo jėgų per slenkstį įkelti kojas į vidų ir

sudribo... Veidas prakaituotas, išmuštas dėmėmis. Motinos akyse išgąstis ir baimė. Guldamas ant gultų, Kęstutis net kojų nepajėgė iš karto užkelti, motina užkėlė, padavė vandens atsigerti. Praėjus pusvalandžiui, Kęstutis paplūsta kraujuose. Motina puola šen ir ten, prašo, gal jis gali krauju plūdima sulaikyti. Jis stangiasi, ryja kraują, bet kraujas gabalais veržiasi atgal pro burną. Jo akyse išgąstis ir kančia. Lyg nusikaltes, žvelgia į krauju klaną prie gulto. Motina rauduoja, suprasdama Kęstučio būties tragiškumą. Kęstutis leisgyvis, pražiota burna gulėjo nejudėdamas... Starkienė, paėmusi ką iš vyro daiktų, bėgo pas pašto viršininką, prašydama, kad pašto vežimu nuvežtų į Zagainovę. Tas sutiko. Naktis praėjo prie spingsulės ir ašarose. Rytą Kęstutį, susupę į antklodę, paguldėm ant pintinių vytelių vežimo nuvežti į Zagainovo ligoninę. Motina pėščiomis išsekė šalia vežimelio. Ligoninėje nebuvo vietos ir Kęstutį priglaudė mūsų tautietė gailėstinga seselė Marija Baranauskienė savo bute. Vaistų nebuvo jokių. Gailėstingoji Baranauskienė, nutraukdama nuo savo vaikų burnų, duodavo Kęstučiui duonos, bet jis abejingai pažvelgęs į riekę, suvalgo ir kitą deda į šalį. Šamonė pilna, žiūri į motiną ir klausia: „Mama, kai aš pasveiksiu, ar tu duosi man duonos sočiai, kai grįšime į Južakovą?“ Motina ramina ir pati dar tiktai - Kęstutis turi paveikti, nors širdis plūsta krauju. Tris ar keturias dienas dar išgyveno, merdėdamas, protarpiais išsakydamas savo norus ir galvojims: „Karas baigsis, mes grįšime į Lietuvą, ar bus sočiai duonos? O kaip aš nenoriu mirti!“

Paskutinę naktį prie spingsulės pakėlė akis į šviesą ir tarė „Mirtis gesina šviesą“ - pasuko galvą į šoną ir pradėjo mirti. Mirties agonija buvo ilga ir geliančiai sunki.

Išgyveno, išėjo žmogus niekuo nekaltas, bet nukankintas, kuris taip norėjo gyventi, kuriame reikėsi prigimties talentas, didelis

intelektas.

Po penkiasdešimt metų aš prisimenu Kęstutį, jo mirtį - už ką jis turėjo mirti, nekaltas vaikas, tėvų džiaugsmas ir pasididžiavimas jo gabumais. Ką jis blogo padarė? Gal tai būtų išaugęs antras M.K.Ciurlionis ar matematikas. Tragiška kulto barbarų auka.

Dabar sunku įsivaizduoti motinos būseną per tas kelias dienas, būdint prie mirstančio pirmagimio sūnaus, kuris nenorėjo mirti...

Kęstutis gulė dar ant gulto uždengtas paklode, galva nubalusė matėsi amžinai nurimusi. Nebuvo nei žvakių, nei gėlių. Spingulė mirgėjo prie galvos. Motina sėdėjo suakmenėjusi, po to atsistojo, palinko prie sūnaus lavono ir pabučiavo jo baltą koją...

Reikėjo rūpintis karstu. Geroji M.Baranauskienė jau buvo suradus du senukus, kurie sutiko sukalti dėžę iš senų, išplėštų iš apleisto tvarto grindų lentų... už degtinę. Reikėjo duobę iškasti, taip pat už degtinę. Į sukaltą dėžę vietoj pagalvės M.Baranauskienė įdėjo senus drabužius, uždengė visą „grabo“ vidų paklode, ir įdėjo Kęstutį su išaugtiniais marškiniais, išaugtom kelnėm ir senom kojine, be batų... ir uždangė paklode.

Kapinės buvo gana toli. Iš vientinių žmonių buvo gauta dviejų ratų „telečka“. Reikėjo išnešti „grabą“, pasirodė labai sunkus, duobkasiai padėjo. Vienos moterys stūmė „telečką“ su karstu. Karstas slydo tai į vieną, tai į kitą pusę, bijojom kad vidury kelio nenuvirstų. Pati motina, eidama šalia karsto, jį prilaukė. Duobė buvo iškasta po augalota pušim, tarp kitų apleistų ir neprižiūrimų kapų. Juodų apipuvusių lentų dėžė su Kęstučio palaikais buvo nuleista į duobę, sukalbėta malda, supiltas kapas, ant kapo žemėje įspaustas kryžius.

Pakėlę Starkienę nuo supulto kauburelio parvedėm namo... („Pasaulio Lietuvis“ 1991 1/245)

Po sovietų viešpatavimo Sibire beliko tik 20,000 eskimų, atseit vien dešimtadalis ten buvusių prieš komunistinį rojų. Nustumti į polarinę sritį, eskimai išmirė nuo bado ir šalčio.

SSSR ekonomikai nebegalima padėti

Taip sako Vakarų specialistai, susipažinę su dabartine Sovietų Sąjungos ekonomine padėtimi. Neseniai atlikta išsami ekonominės situacijos SSSR analizė parodė, kad netgi stambi Vakarų parama nuniokotai šios valstybės ekonomikai būtų beprasmiškas pinigų švaistymas jau egzistuojančio chaoso sąlygomis. Užtuot sūlius Sovietų Sąjungai finansinę paramą, ekspertai pataria Vakarų valstybėms parengti detalią dabartiniu metu egzistuojančios Sovietų Sąjungos struktūros pertvarkymo programą. „Problemos yra struktūrinio pobūdžio, tad jokia išorine parama jų neįmanoma išspręsti“, tokia ekonominės SSSR perspektyvas tyrinėjusių specialistų nuomone.

Siuos tyrimus atliko net kelios stambios tarptautinės organizacijos - Tarptautinis pinigų fondas, Pasaulinis bankas bei dvi Vakarų Europos raidos specialistų grupės.

Apibendrinus tyrinėjimo metu sukauptus duomenis pažymėta, kad užsienio prekyboje rubliais neatsiskaitoma, o šalies viduje šio piniginio vieneto vertė katastrofiškai krenta. Taipogi atkreiptas dėmesys į tai, kad prekių kainos neturi beveik jokio ryšio su gaminio savikaina. Neįmanoma sustabdyti ir sparčiai kylančios infliacijos. Pramonės analizė parodė, kad visi SSSR gamyklų ir įmonių įrenginiai beviltiškai paseno ir atsiliko nuo pasaulinių standartų.

Ekspertai siūlo Vakarų valstybėms atkreipti dėmesį į šiuos dalykus:

1. SSSR neturi tokio centrinio banko, koks egzistuoja Vakaruose;
2. Nuosavybės įstatymo samprata tebėra „kūdikystės“ stadijoje;
3. Salyje praktiškai neegzistuoja net elementariausia darbo etika;

4. Vakaruose priimti menedžmento principai sovietiniams „menedžeriams“ kol kas nesuvokiami.

Pagal „International Herald Tribune“

Sovietų daliniai smaugia Vilnių. Lietuviai susikabinę rankomis gina Aukščiausios Tarybos rūmus birželio 3 d. Nuotrauka tarptautinių žinių agentūrų AP, „The Times“.

VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pirmininkės A. Rastauskaitės viešnagė Vokietijoje

VII PLJ kongreso komiteto pirmininkė Ariana Rastauskaitė š.m. sausio 18 atvyko į Vokietiją tartis dėl kongreso paruošiamųjų darbų. Apsilankymas šiuo metu buvo itin svarbus atstovų paruošimui bei paskutinių klausimų sprendimui. Pvz., Vokietijos lietuviai dar nėra susitarę su oficialia oro bendrove Aerolineas Argentinas dėl skrydžių į kongresą kainų. Tuos ir kitus klausimus reikėjo aptarti. Sausio 13-tos įvykiai Vilniuje nekreipė visų dėmesį į kitus reikalus, nes lietuviai stengėsi ruošti demonstracijas ir kitaip atsilipti. Bet tai atvėrė viešniai galimybę susipažinti su Vokietijos lietuvių veikimo būdais.

Tuoju pat po nusileidimo Frankfurte, kelias vedė į Vokietijos sostinę Bonną, kur sausio 19 buvo ruošiamas demonstracija pasmerkti sovietų kariuomenės žudynes Vilniuje.

Cia ji susitiko su keturiais Vokietijos lietuvių jaunimo atstovais: D. Baliulyte, T. Bartusevičium, T. Griunvaldaite bei Alan Gromašausku ir su Vokietijos LJS valdyba. Su jais tarėsi apie studijų dienų programą ir atstovų paruošimo būdą. Buvo suruoštas viešas susirinkimas - pasitarimas su lietuvių jaunimu bei senimu, kuriame A. Rastauskaitė pranešė apie kongreso ruošimo darbus, numatytą programą bei turistines keliones. Pranešimas sukėlė didelį klausytojų susidomėjimą ir daug diskusijų dėl kongreso programos.

Po to A. Rastauskaitė atvyko į Wittlich miestą, kur pasitarė su IV PLJK studijų dienų pirmininku V. Bartusevičium, kuris nušvietė

studijų dienų problematiką bei davė naujų minčių apie jų paruošimą.

Sausio 25 ji nuvyko į Huettendorfą, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės centrą, ir Vasario 16-tos gimnaziją. Čia susitiko su atstovėmis V. Bijūnaite ir R. Bartusevičiūte, su kun. E. Putrimu ir susirinkime informavo gimnazistus bei kitą jaunimą apie VII PLJ kongreso paruošiamųjų darbų eigą.

Sausio 27 VII PLJK pirmininkė kalbėjo Huettendorfo lietuvių apylinkės susirinkime ir pakvietė į kongresą atvykti ne vien tik jaunimą, bet ir vyresnius ir aplankyti Argentina, Urugvajų, Braziliją. Ten visiems bus sudaryta programa, įvairios turistinės kelionės. Pvz., Argentinoje į Ūgnies žemę, Urugvajuje į Punta del Este ir Brazilijoje į Rio de Janeiro ir kitur.

Po susirinkimo A. Rastauskaitė tarėsi su IV PLJK pirmininku A. Smitu, painformavo jį apie dabar atliekamus paruošiamuosius ir pasitarė apie ateities darbus.

Argentinos lietuvių jaunimas dainuoja, laukdamas, kol jų delegacija išeis iš sovietų ambasados, kur įteikė peticiją, protestuojančią dėl sovietų desantininkų veiksmų Lietuvoje. Iš k: Daniela Rastauskaitė, Nestoras Ruplėnas, Silvija Ruplėnaitė, Jurgis Gaidsmauskas, Carlos Urbonavičius, viešnia iš Brazilijos Clarice Bacevičiūtė ir Solange Trinkūnaitė.

Pirmadienį, sausio 28, A. Rastauskaitė, lydima VLJS pirmininko, nuvyko į Frankfurta, kur susitiko su Aerolineas Argentinas atsakingu pareigūnu. Po ilgo pokalbio, buvo galima tikėtis, kad oro bendrovė duos nemažą nuolaidą. Vėliau buvo tęsiami pasitarimai su atstovais Bonnoje.

Sausio 31 A. Rastauskaitė išskrido į Angliją painformuoti Anglijos lietuvių apie VII PLJK.

Vasario 9 vėl Vokietijoje ji keliavo į Hamburgą. Pakeliui apsilankė Muensteryje, Vokietijos latvių centre, kur vyko Pabaltiečių diena.

Hamburge vasario 10 ji susitiko su jaunimu ir vėl kalbėjo apie kongreso paruošiamuosius darbus. Kongresu susidomėjimas pasirodė didelis, ir ji turėjo atsakyti į daugelį klausimų.

Viešnagė baigėsi vasario 12, ir A. Rastauskaitė išskrido namo į Buenos Aires.

Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos sesijoje paminėta Pabaltijo padėtis

Neseniai Zenevoje pasibaigė Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos kasmetinė sesija. Ta proga Apaštaly Sosto delegacijos pirmininkas arkivyskupas Mullor Garcia Vatikano radijo dienraščiui davė interview, jame apžvelgė šešias savaites trukusius žmogaus teisių komisijos darbus, atkreipė dėmesį į tai, kad tarp kitų svarbių klausimų, komisija svarstė ir Pabaltijo problemą ir, būtent, kaip tik tuo metu, kai Pabaltijo kraštai patyrė sunkius ir skaudžius bandymus. Daugelio kraštų delegacijos tarp jų ir Apaštaly Sosto delgacija, pažymėjo arkivyskupas Garcia, gynė Pabaltijo respublikų teises, nurodė, jog Pabaltijo problema turi būti sprendžiama ne ginklo pagalba, bet dialogo keliu, Helsinkio susitarimų dvasia. Suprantama, kad ir Apaštaly Sosto delgacija jautė pareigą pasisakyti šiuo klausimu, juoba, kad ir pats Popiežius, kiek anksčiau, per susitikimą su diplomatinio korpusu, - palietė šią temą. Pratešdamas Sventojo Tėvo mintis, pasakė Vatikano radijo dienraščiui arkivyskupas Garcia, norėjau dar iškelti du argumentus, kuriuos derėjo priminti kaip tik žmogaus teisių komisijai. Pirmasis argumentas yra tas, pasakė, arkivyskupas Garcia, kad von Ribbontropo ir Moltovo pasirašyti slaptieji susitarimai yra neteisėti. Apaštaly Sosto delegacija vienintelė

tai labai aiškiai ir įsakmiai pabrėžė, nes jį politiniu atžvilgiu yra visiškai laisva, ji gina prigimtines teises. Arkivyskupas priminė, kad slaptieji protokolai buvo pasirašyti neatsiklausius nei Pabaltijo respublikų vyriausybių, nei gyventojų. Tų susitarimų pagrindu Pabaltijo kraštai buvo įjungti į Sovietų Sąjungą. Reikia tai nuolatos priminti, nes tie slaptieji susitarimai kaip tik išskiria Pabaltijo kraštus nuo kitų respublikų, dabar sudarančių Sovietų Sąjungą. Antrasis argumentas, kurį Apaštaly Sosto delegatas išklė žmogaus teisių komisijoje yra šis: praėjusiais metais Sovietų Sąjungoje buvo išdalinti net 40 milijonų egzempliorių Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos. Tai tikrai

milžiškas skaičius, ir reikia tikėtis, kad deklaracijos tekstas nebuvo dalinamas nenaudingai. Pabaltijo problema privalo būti sprendžiama per derybas, o ne jėgos priemonėmis. Tuo yra visiškai, pirmoje eilėje tuo yra įsitikinę Europos kraštai.

Vatikano radijo dienraščio bendradarbio paklaustas, ar optimistiškai žvelgia į Pabaltijo kraštų ateitį, arkivyskupas Garcia atsakė teigiamai, nors pridūrė, kad Pabaltijo problemos sprendimas nėra lengvas, tačiau, jai išspręsti netrūksta nei sveiko proto, nei geros valios. Pabaltijo kraštų ateitis dar gali būti sunki, pažymėjo arkivyskupas Garcia, bet tvirtai tikiu, kad tie kraštai žengia sekdami mūsų laikų istorijos eigą, tai yra nepriklausomybės kryptimi.

Lietuvos moksleiviai atostogauja Prancuzijoje

Prancuzijoje veikiančios asociacijos „Passerelle France-Lithuanie“ - Tiltas Prancuzija-Lietuva, - pirmininkė steigėja Mireille Lukočiėvičienė išrūpino trisdešimt septyniems Lietuvos moksleiviams penkiolikos dienų atostogas Prancuzijoje. Lietuvos moksleiviai balandžio 19 - gegužės 5 dienomis viešės Saint Etienne mieste ir apylinkėse, kur juos priima prancūzų šeimos. Iš Lietuvos atvykusių moksleivių draugiškas

sitikimas vyko Saint Etienne miesto rotušėje. Čia lietuviai moksleiviai buvo pavaišinti, susipažino su prancūzų šeimomis su kuriomis praleidžia dvi savaites atostogas. Asociacija „Passerelle France-Lithuanie“ rūpinasi stiprinti lietuvių ir prancūzų ryšius, nuosekliai informuoja prancūzų spaudą, ypač provincijos laikraščius, apie padėtį Lietuvoje, lietuvių tautos laisvės siekimus.

LRTV

Komunistų vadai norėjo pašalinti Lietuvos vyriausybę

„Skydo“ karininkų pareiškimas

Maskva. Kovo 1 d. - AP žinių agentūra pranešė, jog už reformas einą Sovietų Sąjungos karininkai šios savaitės trečiadienį apkaltino aštuonis Komunistų partijos vadus pasikėsiniu padaryti perversmą Lietuvoje praėjusį mėnesį ir prez. Michailas Gorbačiovas turėjo apie tą sąmokslą žinoti.

Karininkai išleido pranešimą, kuriame sako, jog Sovietų daliniai yra atsakingi už penkiolikos žmonių gyvybes, kai jie puolė televizijos stotį Lietuvos sostinėje Vilniuje. Šis Sovietų karininkų pranešimas buvo atspausdintas „Maskvos žinių“ savaitraštyje.

Karininkų pranešime, kurie savo sąjūdį vadina „Skydu“, paneigiamas kariuomenės vadų teigimas, kad demonstrantai pirmieji pradėjo šaudyti į kareivius. Taip pat paneigiamas Sovietų Gynybos ministerio Dimitrijaus Jazovo tvirtinimas, jog daliniams buvo įsakyta tik „palaikyti tvarką“, o ne padėti netikram Tautinio Išlaisvinimo komitetui paimti valdžią susirėmimo metu sausio 13 naktį. „Sovietų kariškių dalyvavimas vyriausybės perversme buvo iš anksto suplanuotas, suderintas ir patvirtintas centre Maskvoje. Prezidentas negalėjo nežinoti apie suplanuotą akciją“, rašoma tame pranešime.

Aštuonių „komitetas“. Pranešime nenurodomi jų padarytom išvadom įrodymai, kad Gorbačiovas apie tai žinojo iš anksto, bet daugelis sovietų sako, jog karo komendantas nedrįs pulti civilių žmonių be Kremliaus patvirtinimo. Tuzinai užsienio spaudos korespondentų yra liudininkais, jog tankai puolė lietuvius, saugojančius televizijos pastatą, kuris tuoj pat iššaukė protestus visame pasaulyje. Gorbačiovas sakėsi nežinojęs apie kariškių veiksmus iki ryto. Jis kaltinamas už sudarymą sąlygų, kad toks kariškas pasireiškimas būtų galimas.

Pranešime minimi aštuoni vyriausios Komunistų oficialūs pareigūnai, kaip Tautinio Išlaisvinimo komiteto „brandulys“. Jų tarpe yra generolas Vladimiras Uslopžikas, Vilniaus garizono komandieris, kuris vadovavo tankų atakai prie televizijos bokšto. Liudininkų parodymai sako, jog tas komitetas skelbėsi paėmęs valdžią Lietuvoje, kalbėdamas iš tanko.

„Draugas“ Nr. 43

Armėnijos Aukščiausioji

Taryba kreipėsi į Jungtinių Tautų orgaizaciją, paragino pasiųsti stebėtojus į Armėniją ir Kalnų Karabachą, kurie betarpiškai susipažintų su sovietų kariškių respublikoje ir autonominėje srityje vykdomais smurto veiksmais prieš armėnus civilius gyventojus. Pastarosiomis dienomis vėl smarkiai prasidėjo įtempimas tarp Armėnijos ir Azerbaidžano. Tarp abiejų respublikų susidarė beveik karos stovis. Prieš dvi dienas sovietų kariškiai užpuolė Voskepar miestelį prie pasienio su Azerbaidžanu, nužudė kelias dešimtis miestelio gyventojų.

Mano egzotiškos atostogos Australijoje

PADĖKA

Mano kelionė į Australiją buvo privataus charakterio. Pagrindinis tikslas - aplankyti seserį, susipažinti su Australijos gamta ir žmonių gyvenimu. Kaip Kauno savivaldybės deputatas norėjau gauti žinių apie Melbourne municipalitetų valdymo struktūras bei santykius tarp išrinktų deputatų (konsulų) ir vietinės vykdomosios valdžios atstovų, o kaip konstruktorių-gamybininkų mane domino galimybė užmegzti ryšius su moksliniais tiriamaisiais institutais turint tikslą pasikeisti informacija ir stati sąlyčio taškus atskirose mokslo srityse, kuriose turėtume abipusį naudingą bendradarbiavimą. Stengiausi susipažinti su priemonėmis, nukreiptomis gamtos apsaugojimui nuo užteršimo.

Nors laiko turėjau virš keturių mėnesių, tačiau jo pritrūko ir nespėjau gauti visų atsakymų į mane dominančius klausimus. Tikiuosi, kad užmegzti ryšiai su Australijoje gyvenančių lietuvių pagalba bus palaikomi ir artimiausioje ateityje prisidės prie Lietuvos-Australijos visapusiško bendradarbiavimo plėtojimo.

Skaitau, kad man, kaip Kauno savivaldybės deputatui duos didelę naudą gautos žinios ir informacija iš Moorabbin municipaliteto mero p. Bennett ir kitų atsakingų darbuotojų apie jų darbo specifines savybes. Kai kuriuos valdymo metodus ir principus siūlysiu įdiegti Kaune ir kituose Lietuvos miestuose. Pirmiausia, mano nuomone, Lietuvoje reikėtų išleisti įstatymą, galimai aiškiau ir tiksliau nusakantį atskirai miestų deputatų tarybų (jų veiklą koordinuoja išrinktas pirmininkas, kai kur vadinamas (burmistru) ir valdybų (joms vadovauja deputatų tarybų paskirti merai) pareigas bei teises ir reguliuojantį jų santykius. Šiame įstatyme turėtų būti numatyta galimybė merui užprotestuoti tarybos nutarimus (Australijoje tai meras gal daryti), liečiančius atleidimą iš darbo atsakingų valdybos darbuotojų, o taip pat panaikinančius kai kuriuos mero sprendimus. Dabartiniu metu Lietuvoje miesto meras faktiškai yra beteisis.

Teko pabuvoti moksliniame tiriamajame institute, kuriame kuriamos naujos statybinės medžiagos su pagerintomis izoliacinėmis savybėmis, lengvesnės, atsparesnės įvairiems atmosferos poveikiams. Panašius darbus atlieka Kauno Politechnikos Institute. Bendradarbiavimas duotų didelę abipusę naudą.

Mano apsilankymas Melbourne nutekamųjų vandenų valymo centre duos galimybę geriau įvertinti projektuojamų valymo įrengimų prie Nemuno Kaune.

Džiaugiuosi, kad Australijos lietuviai neužmiršta savo gimtojo krašto, kad pagal savo išgalias padeda tautiečiams Lietuvoje remdami juos ir materiališkai ir dvasiškai. Norėtusi kad materialinė pagalba būtų daugiau nukreipta gamybos vystymui, o ne vartojimo prekių įsigijimui. Juk Lietuva tuo mažiau bus priklausoma nuo kitų valstybių, kai jos ekonomika pasiekia aukštesnį išvystymą lygį. Dabartiniu metu sparčiausių ir geriausių rezultatų su minimaliais resursais galima pasiekti Lietuvoje diegiant pažangius ūkininkavimo metodus žemės ūkyje. Protingai ir

šeimininkiškai ūkininkaujant Lietuvoje galima išauginti du kartus daugiau maisto produktų, negu dabartiniu metu jų gaunama. Maisto produktai mums yra ir dar ilgai bus Lietuvoje tolygus valiutai prekyboje su Rusija ir kitomis naują sąjunginę sutartį pasirašiusiomis respublikomis. Kiek sugebėsime paspartinti kaimo ekonomikos išvystymą, nuo to daug priklausys Lietuvos ateitis. Būtų labai gerai, kad viso pasaulio lietuvių savo gimtajam kraštui tiekiamą materialinę pagalbą būtų koordinuojama ir skatinama nukreipti teisingiausia linkme. Reikia siekti, kad įdėtas doleris jau kitais metais duotų galimybę pagaminti maisto produktų pirmoje eilėje bei kitų prekių, už du-tris ir daugiau dolerių. Tai įgyvendinti realu.

Galia, kad iki paskutinio momento Lietuvos Parlamentas ir Vyriausybė nepriėmė įstatymų, suteikiančių galimybę lietuviams, gyvenantiems kitose šalyse, įsigyti

Lietuvoje nekilnojamo turto, žemės, steigti bendroves, ūkius ir garantuojančių jų įsigyto turto neliečiamumą, o taip pat gauti pareiškiusiems norą Lietuvos pilietybę su visomis teisėmis. Šių teisių suteikimas suinteresuotų dalį išeivių investuoti tam tikrą savo santauptų procentą į Lietuvos ekonomiką ir tuo suteikti didelę pagalbą savo gimtajam kraštui.

Dėkoju savo seseriai Birutei ir visiems lietuviams, daug padėjusiems man čia Australijoje. Prašau tų, kurie aplankysite Lietuvą ir būsite Kaune pranešti apie savo atvykimą mano tel. 718396, 733485 ar 208212. Man bus malonu bent dalinai atsilyginti jums už suteiktas čia paslaugas, supažindinti jus su Kauno savivaldybės darbu, su Priskėlimo Bažnyčios atstatymo darbų eiga, su Kauno žmonių gyvenimu.

Kauno Miesto savivaldybės deputatas

Sigitas Kavalitūnas
Kaunas, 233009, Banaičio 19-4

Melb. Dainos Sambūrio balius

Mes džiaugiamės metinio baliaus pasisekimu, nes atsilankė virš 200 svečių. Lietuviškas orkestras „Dabar“ greitai išjudino ne tik jaunimą, bet ir vyresnius, o kurie nešoko turėjo progos pasigerėti gražiomis melodijom ir dainom. Sambūriečiai su keleta dainų atliko programą. Mes neseniai lankėmės Geelonge pasiklausyti jų choro „Viltis“. Jie atsilygindami mums ne tik atvažiavo į mūsų balius, bet ir pakėlė nuotaiką šavo dainomis - ačiū jiems!

Pravesta loterija mus taip pat praturtino. Nuosirdus ačiū S. Šiuškui ir L. Petruševičienei už raguočių. Ačiū ir kitiems fantų aukotojams: J. Goodsall, Z.

Poškaičiui, E. Sasnaitienei, V. Volkienei, S. Savickienei, K.D. Lynikams, J. Valaitienei ir J. Balčiūnui, loterijos organizatorei M. Ziogienei, šeimininkėms, choristėms paruošiusiems skoningai „švedišką stalą“ ir ponioms už pyragus.

Ačiū kun. dr. Pr. Daukniui už \$50, E. Krikščiūnieniui \$30, J. Valaitienei \$20 ir V. Bosikiui \$20 aukas. Nuosirdi padėka mūsų choristams Jūratei ir Algiui Šimkams už nuostabiai gražų salės papuošimą, o svarbiausia visiems mūsų svečiams už gausų atsilankymą.

Dainos Sambūrio valdyba

Džiugo Tunto veikla Melbourne

Lukaičių šeimos sodyba Yardoit apylinkėse kaip ir nuolatinė Džiugo tunto jaunesniųjų skautų stovyklavimo bei išskylavimo vietovė.

28-tos kovo vakare vilkiukai ir skautai kartu su vadovais, iš viso 17 pribuvome ūkyje kur skautai tamsoje griebėsi įsiruoti palapinėse, o vilkiukai būdami gudresni įsitaikė akmeniniam pastate šiltoje lovose.

Didįjį Penktadienį pasileidom kelionėn į netoliese senai užgesusį ugniakalnį. Silpnėsi viršūnę pasiekėm sėdėdami mašinose o vilkiukai ir skautai tiesia linija užkopė dar rado jėgų kalne palakstyti.

Sekancią dieną vėl iškyla. Tai keturių valandų kelionė per miškus su žemėlapiu ir kompasu pagalba. Grįžę stovyklavietėn nesukritom išlėti, bet rinkom kurą vakarienei kada be kitko išvėrėm Velykų kiaušinius, kuriuos po vakarienei marginom, Draugininkui skaitant apysaką. Atrodo visiems patiko - nes niekas neišdykavo, o gal tas nuovargis ramino?

Stovyklautojus aplankė

tuntininkė su vyru. Malonu kad mumis taip rūpinasi ir dar visus pagyrė.

Dienos metu atlikome skautiškus pratimus, o vakarais šildėmės prie bendro Laužo. Oras buvo vėsokas, bet gražus, aplinka tikras išdžiūvęs ramus „bušas“. Jautėmės atsigavinę tolimesniam darbui sugrįžę sekmedieno vakare į didmiestį.

Jaunesnieji skautai susirenka iškylai ar sveigai maždaug kas mėnesį, kad būtų išlaikomas skautiškos veiklos ir tarpusavio bendravimo tęstinumas.

Taigi sekanti iškyla vyko po penkių savaitių netoli Melbourne „Gellibrand Hill“ Parke, kurio aplinka nesugadinta išskylavimo tikslams. Šį sykį kartu iškylavo sesės skautės ir paukštytės vyr. skautės R. Mickienės priežiūroje. Po sveigos apžvalgę parko apylinkes susikibome rankomis ratu, nutarėm sekancion iškylon vykti autobusu prie ežero pažvejoti ir sugiedoję tradicinę „Ateina Naktis“ paspaudę rankas išsiskirstėm. Draugininkas

Esu nustebinta tokiu Australijos lietuvių dosnumu ir mano darbo įvertinimu.

S.m. birželio 17 grįžtu į Lietuvą tęsti pradėto darbo su invalidais ir našlaičiais vaikais. Numatome įsteigti darželį Vilniuje. Patalpos jau gautos Algirdo gatvėje. Jas reikia atremontuoti. Dalis sutelktų lėšų bus panaudota darželio remontui.

Lietuvos Invalidų Vaikų ir Našlaičių fondų aukojo \$m. gegužės mėnesį - \$1500 Socialinės Globos Moterų D-ja Melbourne. \$1000 „Knygnešio Dukrė“ (Syd.), Lietuvių Caritas Inc. \$604 Adel. Liet. Namuose pietūs ir loterija, \$m. gegužės 5. Po \$500 A.J.Uren, Ade. Taut. Sokių gr. „Brandta“, Adelaidės Lietuvių Sajunga. \$263 Rotary Club Campbelltown, SA. \$200 Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų D-ja. Po \$150 J. Munro, Adel. Liet. Mokyklos Tėvų Komitetas. Po \$100 D. ir K. Dundai, PALM D-jos Mot. Sekcija, L.S.S. Aust. Raj. Sydnejaus Skautų Židiny, Adelaidės Lietuvių Mokykla, V. Ratkevičius, L. Veteikienė (Syd.), Adelaide Dickens Fellowship, D. ir S. Urnevičiai - a.a. Zakienės 4 m. mirties atminimui; \$60 J. ir A. Gudeliai. Po \$50 J. Jurgelionis, Z. Stankus, I. Taunys, M. Gavėnienė, I. Taunys, A. Serelis, S. Guscia, Anonimas; \$40 S. ir J. Bardauskai - a.a. J. Rupinskui, vietoj gėlių; \$30 C. Paliulienė; \$25 F. ir B. Straukai. Po \$20 J. ir K. Beinoravičiai, E. Staugas, E. Hostry, F. Adamonis, J. Naujalis, B. Goulding, R. Cavanagh, a.a. J. Rupinskui vietoj gėlių; M. Gavėnienė, S. Pusdešrienė, A. ir R. Kubiliai. Po \$15 B. Budrienė, P. Gudiškiai. Po \$10 J. Donėla, A. Vikienė. \$2 Anonimas.

Visiems aukojuosiems VILTIES draugijos vardu nuoširdžiai dėkoju. D. Baltutytė VILTIES D-jos Atstovė Australijoje

PRANEŠIMAS

Melbourno lietuviai Pensininkai ruošia 10 dienų išvyką į Queenslandą - Gold Coast. Išvykstame nuo Flinders Street Gas & Fuel pastato punktučiai 7.30 val. ryto. Kaina \$320. Visus pinigus reikia sumokėti ligi birželio 25 dienos. Cekius rašyti Chris Coaches Pty. Ltd. ir pasiūti Povilui Baltučiu, 11 Nimmo Street, Middle Park, 3206. Kelionės reikalais telef. 699-8419. Prašome pranešti, kurie norėtų būti paimti nuo Lietuvių namų.

Melb. Liet. Pensininkų v-ba

Pranešimas Šauliams

Melbourno DLK V ytenio Šaulių Kuopos Valdyba, praneša visiems šauliams ir šaulėms, broliškai dalyvauti Išvežtųjų Minėjimo šventose mišiose, kurios įvyks birželio mėnesio 16-tą dieną, sekmedienį 12 val. šv. Jono bažnyčioje.

Šauliai dalyvauja uniformuoti ir civiliai su savo vėliava.

Šaulių Kuopos valdyba

„TEVISKES AIDAI“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Baisiuosius trėmimus į Sibirą minėsimas birželio 16-tą sekmadienį iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Organizacijos su vėliavomis ir garbės sargyba į pamaldas eina su procesija. Visi kviečiami prie šv. Komunijos už Lietuvos kankinius. Malda pagerbsime nukankintus lietuvius Sibire ir Rusijos kalėjimuose.

Tautos Fondo Atstovybė renka aukas Trėmimų minėjimo dieną birželio 16 d. Laisvės kovai, kuriai vadovauja Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas - VLIKas.

Ligoniams suteikti Sakramentai: Elenai Žizmaraitė, kuri gyvena Glenroy, Juozui Sarapinui - Footscray, Andriui Vaitiekūnui - Bethesda ligoninėje. Po skaudžios auto katastrofos Andrius iš lėto sveiksta.

Zigmas Augaitis ir Pranas Svambarys Parapijos namų kieme sutvarkė medžius, kurių storos šaknys jau ardė ir plyšynėjo namo sienas ir užkimšdavo kanalizaciją. Už jų savanorišką ir gražiai atliktą darbą jiems nuoširdžiai dėkoju. - kun. Pr. Daukny.

Joną Urbonavičių l aidojant už jo vėlę šv. Mišioms aukojų: P.

Melb. Lietuvių Klubo valdyba

Praneša Klubo nariams, kad artėja naujos Klubo valdybos narių rinkimai. Šiais metais kadencija baigia keturi valdybos nariai: Dr. J. Kunca, Ged. Statkus, F. Sodaitis ir G. Zvinakis, todėl prašome siūlyti kandidatus. Pasiūlymo formularai gaunami MLK bare, arba pas Valdybos narius. Užpildytus formularus grąžinti MLK Valdybai iki š.m. liepos mėn. 15 d.

Norisi priminti, kad siūlytojai ir siūlomieji turi pagalvoti, kad nepakanka būti pasiūlytam ir išrinktam, bet kad reikės po to paaukoti daug laiko ir įdėti darbo, kad prisiimtas pareigas tinkamai atlikti. Dažnai pasitaiko, kad išrinktieji V-bos nariai bėl įvairių priežasčių - tarnybos bei šeimos reikalų to padaryti negali ir didelę jų darbo dalis krenta ant kitų V-bos narių pečių, kad juos perkrauna darbu ir tuo stabilizuoja visos V-bos veiklą.

Taip pat primename nariams, kad artėja apyskaitinių metų pabaiga ir laikas pagalvoti apie nario mokesčio apsimokėjimą. Šiuo metu dar yra 76 klubo nariai, kurie dar nėra apsimokeję už praėjusius metus. Tikimės, kad jie savo pareigą atliks artimiausiu laiku.

Melb. Liet. Klubo valdyba

PRANEŠIMAS

Hobartas

HELLP komitetas rengia 1941 m. Trėmimų minėjimą birželio 15 d. Minėjimą pradėsime penktadienį vakare, birželio 14 d. 6.30 val. budėjimu su žvakutėmis prie St. Joseph bažnyčios Macquarie ir Murray gatvių sankryžoje. 7.30 val. bus laikomos ekumeninės pamaldos. Nuoširdžiai prašome visus lietuvius dalyvauti budėjime ir pamaldose.

Hobarto Apylinkės valdyba

Alešūnienė, B. Aukštoliūnė, J.L. Braniškai, Ant. Kalvaitienė, P. Mažylis, L. Padgurskis, E.B. Pankevičiai, S. Pankevičienė, A. Ramanauskas, L.A. Ramanauskai, M.S. Tamašauskai, M. Zagarnauskienė.

Virginijos Bruožytės ir Jono Muliolio jungtuvės šv. Mišiomis šv. Jono bažnyčioje birželio 15 d. šeštadienį 2 val.

Geolunge Trėmimų minėjimo pamaldos šv. Jono bažnyčioje birželio 23 d. sekmadienį 9.30 val.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams Trėmimų minėjimo pamaldos bus prie Moe miesto Servacijaus ir Alvinos Šabrinškų viloje ant kalno miškelyje birželio 29 d. šeštadienį 12 val.

Parapijos išlaikymui bendra suma vokeliais aukojų \$100 V. Lukaitis, \$40 P. Alešūnienė. Aukojusiems nuoširdžiai dėkoju. - kun. Pr. Daukny

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$20 Aldona Butkutė (130)

A.A. V incui Sidabrai Melbourne mirus, vietoj gėlių: po \$20 Z. Prašmutaitė (140), ir Pov. Baltutis (39), po \$10 V. Lazauskas (152), V.A. Baltrukonai (235), K.L. Bartaškai (125), E.Margan-Marganavičius (155), Aug. Ramanauskienė (164), K.D. Lynikai (210), L. Geštautas (32), L. Petrusėvičienė (30), G. Baltutyte (20) ir V. Ališauskas (910). \$5 M. Igaunienė (10).

Per mūsų įgaliotinį Sydney B. Stašionį gauta: A.A. Eugenijui Dryžai mirus, vietoj gėlių: po \$20 V.J. Ramanauskai (250) ir I.E. Jonaičiai (865).

Nuoširdus aciu už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdinininkas

Australijos Lietuvių Dienos

Naujas narys ALD Komitete

Kas antri, mėtai mūsų bendruomenė džiaugiasi dviguba švente - Australijos Lietuvių Dienos sutampa su Sporto Švente. Sporto Šventė pasižymi dalyvių ir žiūrovų gausumu, tad yra ypatingai svarbu gerai koordinuoti šiuos du renginius. Taip pat dauguma jaunimo ir sportuotoja, ir tautinius šokius šoka, vaidina, dalyvauja chore, jaunimo koncerte. Iššyla žaidynių ir repetacijų problemos; reikia viską suderinti, kad niekas nenukentėtų.

Sporto klubo „Kovas“ narys Petras Andriejūnas atstovaus sportininkus ALD Komitete. Petras yra gerai pažįstamas kaip puikus krepšinio žaidėjas, treneris ir prityręs organizatorius. Per jį Komitetas palaikys glaudžius ryšius su sportininkais.

ALD Informacija

Lietuvos min. pirm. Vagnorius raštu pranešęs Maskvai, kad Lietuva norėtų dalyvauti naujos unijos rinkoje.

A. † A. Jonas Urbonavičius

Po ilgos ištisą dešimtmetį trukusios ligos, Jonas Urbonavičius mirė gegužės 23 d. Melbourne, giliame liūdesyje palikęs žmoną Aldoną (gimimu Balnionytę) ir vaikus, sukūrusius šeimas - Aureliją, Joną, Birutę, Algį, Nataliją ir 10 anūkių, o jauniausias sūnus Petras mirė prieš trejus metus.

Jonas Urbonavičius gimė 1908 m. kovo 26 d. Grigalaičių kaime, Pašuvio valsčiuje, Kėdainių apskrityje. Karinę tarnybą pradėjo 1929 m. Lietuvos karo aviacijoje ir tarnybą užbaigė puskarininkio laipsniu. Pokario metais iš Vokietijos pateko į Venecuėlą ir vėliau atvyko į Australiją ir

apsigyveno Melbourne, išauginęs gražią šeimą, buvo labai darbštus, pareiškęs lietuvis.

Rožančių kalbėjome Tobin koplyčioje Malverne. Prie karsto Garbės sargyboje stovėjo ramovėnai su LKVS Ramovės vėliava. Atsisveikinimo žodį tarė pirm. Vladas Bosikis ir ALFAS pirm. Romanas Ragauskas draugų vardu. Laidotuvių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje gegužės 27 d. Parapijos chorui giedant sutartines giesmes. Springvale Nekropolis kapinėse po maldų karstui leidžiantis visi giedojome Lietuvos himną. Išsėkis, mielas Lietuvos kary Jonai, Viešpaties Ramybėje.

6-ji Pasaulinė Jaunimo Diena (1991)

Paskelbtas popiežiaus Jono Pauliaus II-jo laiškas jaunimui. Visi jauni žmonės iš Rytų ir Vakarų, iš šiaurės ir pietų kviečiami dalyvauti VI-je Pasaulinėje Jaunimo Dienoje, kuri įvyks Lenkijos šventovėje Censtakavoje 1991-jų metų rugpjūtį 15 dieną.

Šios VI-sios Jaunimo Dienos tema: šventojo apaštalo Pauliaus žodžiai Romiečiams: „Jūs gavote įšnytę Dvasią“ (Rom 8,15).

„Tie žodžiai,“ - aiškina popiežius, - „mus supažindina su pačiomis mūsų krikščioniškojo pašaukimo gelmėmis: pagal dieviškąjį planą mes Šventosios Dvasios jėga pašaukti tapti Dievo vaikais Kristuje“.

„Aš jums, jaunuoliai, sakau, - rašo Šventasis Tėvas - priimkite Šventąją Dvasią ir būkite tvirto tikėjimo, nes „Dievas mums davė ne baimės dvasią, bet galybės, meilės ir protinimo Dvasią“ (2 Tim 1,7).

Dievo vaikų ryškiausias požymis yra šventumas. „Būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas“ - sako Kristus (Mt 5,48). Kas yra šventumas? Vykdyti Dievo valią visose gyvenimo aplinkybėse. Tąkelią mums nurodė Kristus: „Ne tas, kuris man šaukia „Viešpatie, Viešpatie!“, jeis į dangaus karalystę, bet tik tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią“ (Mt. 7,21).

„Maldos kelionė į Censtakavą, - pabrėžia Sv. Tėvas, - jums visiem, jaunuoliai iš Rytų ir Vakarų, iš Šiaurės ir Pietų kraštų, bus tikėjimo išpažinimas viso pasaulio akistatoje. Bus laisvės kelionė per valstybių sienas, kurios vis daugiau atsiveria Kristui, visų žmonių Išganytojui... I jus, jaunuoliai iš Rytų kraštų,

kreipiusus su ypatinga paskata. Mielai priimkite šį kvietimą, atvykite į susitikimą, kuris, kaip jau dabar galima tikėtis, bus labai svarbus Rytų ir Vakarų jaunimo susitikimas. Laiško pabaigoje popiežius Jonas Paulius II prašo Lenkijos jaunimą tinkamai pasirengti „Jaunimo Dienai“ ir svetingai priimti iš viso pasaulio atvyksiančius bičiulius. LRTV

Užsienio spaudos agentūros informuoja, kad streikuoją Klaipėdos uosto krovikai - dokininkai, dėl to, uostas praktiškai paralyžuotas: prekės iš laivų neiškraunamos ir neįkraunamos į laivus; neiškraunami ir nepakraunami taip pat vagonai. Streikuojantys Klaipėdos uosto darbininkai reikalauja, kad sovietų prekybinio laivyno ministerija padidintų jų darbo atlyginimą. Klaipėdos dokininkai atlyginimo pakėlimo pareikalavo jau šių metų pradžioje, bet nesulaukė iš sovietinės valdžios jokio atsakymo. Dėl to dabar paskelbė streiką, reikalauja, kad atlyginimai būtų padidinti net keturis kartus, pranešė, jog streikas bus tęsiamas, kol sovietų prekybinio laivyno ministerija ir Klaipėdos uosto vadovynė nepatenkins dokininkų reikalavimo. Streikas sukelia sovietams didelių nuostolių: uostas turi kasdieną sumokėti pabaudą užsienio valiuta laivų savininkam už neiškraunamas ir neįkraunamas prekes. Kai kurie laivai jau išplaukė į kitus Baltijos jūros uostus. Susitiks streikuotojų ir uosto vadovybės atstovų delegacija.

Padėka

Mylimai mamai Taisai Laukaitienei mirus, nuoširdžiai reiškiau padėką savo šeimos, seserų, brolio, giminių ir draugų vardu už dalyvavimą laidotuviuose, palydėjimą į kapus. Kun. Dr. Daukniui ir visiems už gausų lankymą ligoninėse ir namuose.

Aciu už užuojautą, gėles, vainikus, už užprašytas šv. Mišias ir aukas Lietuviškom organizacijom.

Lieku giliai dėkingas visiems už pasidalinimą skausmu šioje netikėtose nelaimėje.

Nulitūdes Algis, Jacqui, antūkes Michelle ir Debbie.

Užuojauta

Po ilgos ir sunkios ligos Adelaidėje Agotai Visockienei išėjus Aukščiausiojo Amžinybės, jos vaikams: Levutei Staigienei, Angelei Dainienei, Sigitui Visockiui su šeimomis, vaikaitiams ir jų šeimoms reiškiau nuoširdžią užuojautą, Agotėlės netektį giliai pergyvendamas drauge su Jos visa plačia gimine Lietuvoj ir iševijijoje. Amžina atilsį suteik, Viešpatie, šviesios atminties Agotėlės sielai.

Juozas Mikštas

ATVIRA AGRESIJA

Balandžio 24 d. TSRS Vidaus reikalų ministerijos kareiviai Naujoji Vilnioje užėmė banką.

Užsienyje esančio AT deputato Arūno Degučio žiniomis, banko patalpos dalinosi dvi grupės: Agro-pramoninio banko skyriaus tarnautojai, kurie yra lojalūs Lietuvos Respublikai, ir TSRS jurisdikcijoj veikiančio Komerčio banko darbuotojai, esantys pavaldūs Maskvai.

A. Degutis telefonu iš Briuselio pranešė, kad AT pirmininkas V. Landsbergis pareiškė, kad banką okupavo OMONo kareiviai, t.y. „juodosios beretės“. Jis nuvarė banką saugojančius Lietuvos policininkus ir juos pakeitė savais sargybiniais. Bankas dabar yra pilnoje TSRS kontrolėje.

Lietuvos ELTOS korespondentas Romualdas Česna pranešė, kad sovietų kareiviai banke įėga įsiveržė į Agro-pramoninio skyriaus kasą, kur laikomi pinigai. Sovietų kareiviai sakė, kad jie vykdo TSRS Vidaus reikalų ministro Boris Pugo įsaką apsaugoti bankus. Gautomis žiniomis, sužeistų nebuvo.

AT pirmininkas V. Landsbergis telefonu susisiekė su TSRS vicepremieru ir derybų komisijos su Lietuva pirmininku V. Doguzijevu. V. Landsbergis jam pareiškė protestą ir susirūpinimą dėl tolimesnių TSRS provokacijų Lietuvos teritorijoje, ypatingai galimais žygiais prieš kitas banko įstaigas Respublikoje. Doguzijevas V. Landsbergiui tvirtino, kad tarp Lietuvos ir TSRS reikalai bus sprendžiami ne jėga, o politiniu keliu ir ekonominėmis sutartimis.

Atrodo, kad Kremlius prieš Lietuvos valstybę vykdo naują dvilypę taktiką, kuri reiškiasi „raminančiu“ dialogu iš vienos pusės, ir smurtu prieš jos nepriklausomas institucijas iš kitos. Manoma, kad tokiu palaiapsniniu jėgos naudojimu Kremlius stengiasi destabilizuoti Lietuvos Respublikos padėtį, neišsiskiant stiprios Vakarų reakcijos.

Balandžio 25 d. sovietų desantininkai užėmė daugiau nei dešimt pastatų Lietuvoje. Lietuvos AT infobiuro žiniomis, „sovietų karinės pajėgos atnaujimo ir tęsia atvirą agresiją prieš Lietuvos Respubliką“.

Pirmuosius pastatus sovietai pradėjo okupuoti anksti ryte, kai patalpose nieko nebuvo. AT infobiuro darbuotojas Darius Suziedėlis pranešė, kad 16 val. Lietuvos laiku sovietai užėmė vairavimo mokyklą Telšiuose. Sovietų kariai teigia, kad jie „atsiima“ tariamai esančius TSRS nuosavybėje pastatus, nes jais anksčiau naudojosi DOSAAF, t.y. sąjunginė organizacija remianti sovietų karines pajėgas. Lietuvai atstačius nepriklausomybę, šias patalpas kontroliavo Lietuvos respublikinės organizacijos.

AT deputatas Algimantas Norvilas Lietuvos vyriausybei pranešė, kad „okupacinė Sovietų Sąjungos kariuomenė, vadovaujama vietos kolaborantų, buvusios SDAALR vadovų G. Turinsko ir N. Fomenkos pradėjo nuoseklų ir metodišką Lietuvos Respublikos valstybines sporto ir technikos organizacijai „Vytiš“ bei Lietuvos Aeroklubui pavaldžių struktūrų užėmimą ir turimo turto grobimą“. A. Norvilas taip pat eina „Vytiš“

organizacijos generalinio direktoriaus pareigas.

A. Norvilas žiniomis buvo užimti šie objektai: Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių technikos mokyklos, Kauno radijo technikos mokykla, Alytaus viešbutis „Signalas“, Vilniaus Dariaus ir Girėno aeroklubas, Vilniaus, Biržų aeroklubai, Prienų valstybinė gamykla „Sportinė aviacija“ ir valstybinė įmonė „Saulėtekis“ Vilniuje.

Pastatus užėmę sovietų kariai pareikalavo jiems atiduoti mokamąją karinę automobilinę techniką ir kitą turta. Tačiau technikos mokyklų vadovams

atsisakius sovietų neteisėtus reikalavimus vykdyti, sovietų kariškiai savavališkai pradėjo išnešti aparatūrą ir konfiskuoti automobilius.

A. Norvilas pridūrė, kad kariškiai iš technikos mokyklų pasišalino, bet pradžioje artimiausiu laiku grįžti ir „užbaigti pradėtą darbą“. Jie taip pat pateikė ultimatumus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių technikos mokyklų vadovams atiduoti turimą techniką, kitaip vadovai bus perduoti TSRS karinei prokuratūrai ir bus užimtos mokyklų patalpos. A. Norvilas pažymėjo, kad Šiaulių technikos mokyklos kariškiai aplankė ir su jais bendradarbiavo Šiaulių LKP-KPSS atstovai.

LIC

Pranešimas iš Argentinos

Kovo vienuoliktosios minėjimas

Argentinos lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo vienerių metų sukaktį minėjo kovo 11 d. iškilmingomis pamaldomis Buenos Aires katedroje, kur Mišias laikė vysk. Ruben Di Monte, asistuojant, kun. Augustinui Stegvilai, MIC. Skaitinius atliko Z. Juknevičius. Jaunimas pamaldose dalyvavo su vėliavomis, pasipuošęs tautiniais drabužiais.

Vyskupas pamoksle priminė Lietuvos kančias ir ragino nenusiminti, nes per vargus bus pasiektas tikslas. Reikia neatsižadėti savo šaknų, tėvų bei protėvių kalbos ir tikybos.

Po Mišių buvo padėtas gėlių vainikas prie Laisvės paminklo Plaza de Mayo aikštėje. Čia patriotinę kalbą pasakė lietuvių organizacijų ir spaudos ALOS tarybos pirm. A. Vezbickas. Dalyvavo ukrainiečių, armėnų, estų, lenkų ir kitų tautybių atstovai.

Atsišaukimas

Ryšium su 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymu Lietuvai išlaisvinti komitetas Argentinoje (LIKAR) paskelbė viešą atsišaukimą Jungtinėms Tautoms, prašydamas padėti Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Atsišaukime sakoma, kad Baltijos kraštai buvo sovietų okupuoti, kaip ir praeitais metais Irako okupuotas Kuveitas. Argentinos lietuviai išreiškia pilną solidarumą broliams tėvynėje.

Vadinamam „naujos sąjungos“ projektui lietuviai pasakė „ne“, nes siūlymas ateina iš pačių okupantų. Lietuvos gyventojai 1990 vasario 9 d. pasisakė už pilną nepriklausomybę.

Atsišaukimą pasirašė komiteto pirm. Arturas Mičiūdas. Dokumentas buvo išsiųstas Jungtinėms Tautoms ir kopijos Argentinos vyriausybei, parlamentarams ir spaudai. Atsiliepė didieji dienraščiai „La Prensa“ ir „Cronica“. Agentūra TELAM perdavė žinias radijo programoms.

Ziauriųjų įvykių vaizdajuostė Ariana Raštauskaitė, rengiama Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkė, lankėsi Vokietijoje ir Siaurės Amerikoje. Atsivežė Argentinan vaizdajuostę iš sausio mėnesio įvykių Vilniuje. Ji Susivienijimo draugijos patalpose kovo 23 d. tą vaizdajuostę rodė šios organizacijos nariams, kurie su nuostaba ją žiūrėjo ir klausėsi Arianos aiškinimų gražia lietuvių kalba.

„T.Z.“ Nr. 18

Užmirštoji „Kronika“

Vytautas Skudis

Iševijos talka

„Kronika“ labai domėjosi ir mūsų iševija. Teisingai įvertinusi „LKB kronikos“ reikšmę, iševija sumaniai ją panaudojo Lietuvos vardo išgarsinimui pasaulyje. Tiktai per „LKB kroniką“ ir iševijos pastangas išplatinti ją pasaulis sužinojo, kokį baisų tikėjimo ir tautinės priespaudos jungą kenčia lietuvių tauta.

„LKB kronika“ bus amžinas paminklas 1972-1988 m. aktyviems kovotojams už tikėjimo, Bažnyčios ir tautos laisvę Lietuvoje ir tiems, kurie nors šiek tiek prisidėjo prie jos išleidimo ir išgarsinimo pasaulyje. „LKB kronika“ bus niekad nesenstantis ir neišsenkantis šaltinis įvairioms mokslinėms studijoms.

1990 m. pabaigoje ir 1991-ųjų pradžioje daugelyje iševijos laikraščių bei žurnalų buvo paskelbtas Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus laiškas „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidėjams Čikagoje“. Lyg savotiškas antspaudas, jis patvirtina Lietuvos kronikos sąjungos reikalingumą ir jos darbo svarbą.

„Išvermingiausias ir labiausiai mūsų tėvynę išgarsinęs leidinys buvo ir lieka „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ - taip šiais metais pasisakė apie Kronikos reikšmę mūsų tautai Lietuvos Katalikų Bažnyčios Ganytojai savo ganytojiškame laiške spaudos reikalui.

Džiaugiamės, kad Amerikos lietuviai išleido ją viename rinkinyje. Tuo būdu ji galės tęsti savo palaimingą įtaką, kurią ji vykdė atskirais leidiniais per 17 metų, drąsindama tikinčiuosius, mokydama juos ištikimybės Kristui, Bažnyčiai ir Tėvynei.

Reiškiamo nuoširdžiausią padėką kun. Kazimierui Kuzminskui, jo bendradarbiams ir visiems rėmėjams. Dievo palaima per šį leidinį tepasiekia visų tautiečių širdies.

Vincetas Kard. Sladkevičius
Kauno arkivyskupas
Kaunas, 1990.XI.1

Mitingas už Lietuvos nepriklausomybę

Apie du šimtus tūkstančių žmonių dalyvavo Lietuvos sąjūdžio Vilniuje surengtame mitinge už Lietuvos nepriklausomybę, prieš Maskvos politiką Pabaltijo respublikų atžvilgiu. Per mitingą

priimtoje rezolucijoje Lietuvos gyventojai raginami paremti Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą ir vyriausybę, taikiomis priemonėmis pasipriešinti okupantui, jo pastangoms nepriklausomybę užgniaužti, boikotuoti jaunuolių prievartinį šaukimą į sovietų kariuomenę. Rezolucijoje reikalaujama, kad Lietuvos nepriklausomybės klausimas būtų įrašytas į Jungtinių Tautų organizacijos darbotvarkę, kad organizacija besąlyginai priimtų Lietuvą į savo narių tarpą, kad tarptautinė bendruomenė sudarytų sąlygas Lietuvai ir kitiem Pabaltijo kraštams įsijungti į laisvų tautų ir valstybių šeimą. Mitinge kalbėjęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis griežtai pasmerkė Kremliaus politiką Lietuvos atžvilgiu, prieš Lietuvą tebevykdomus smurto veiksmus, valstybinių pastatų grobimą, jaunuolių gaudymą į armiją ir kitus, žodžiu, kaip išsitarė Landsbergis, - šliaužiančią okupaciją. Lietuvos sąjūdžio tarybos pirmininkas Tumelis savo žodyje pritarė nepriklausomos Lietuvos valdžios vedamai politikai, iškelė kai kuriuos konkrečius pasiūlymus nepriklausomybei įtvirtinti. LRTV

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird. 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.

Sekmadieniais nuo 1. val.

Škanus ir pigus valgis KIEKVIENA TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

SVEDISKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne

Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasitelti?

Skambinkite 708 1414.